

GUVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

№. 1376 /DPSG
DATA 09.06.2011

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
SENAT
437. 21.06.2011

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție,
Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la propunerea legislativă intitulată *„Lege privind contractarea serviciilor de consultanță și reprezentare juridică de către autoritățile publice centrale, companii/societăți naționale cu capital majoritar de stat și regiile autonome”*, inițiată de 8 deputați – PD-L (Bp. 176/2011).

I. Principalele reglementări

Această propunere legislativă are ca obiect de reglementare instituirea interdicției pentru autoritățile publice centrale, instituțiile deconcentrate ale autorităților publice, inclusiv companiile/societățile naționale cu capital majoritar de stat și regiile autonome de a contracta servicii externe de asistență, consultanță și reprezentare juridică dacă au structuri de specialitate care asigură aceste servicii.

Sunt exceptate de la această interdicție *„acele procese în care apărarea intereselor României presupune o reprezentare care nu poate fi asigurată de structurile de specialitate”*.

II. Observații

1. Fundamentarea soluției legislative ar fi trebuit să aibă în vedere și statutul personalului care exercită atribuții în domeniul juridic din cadrul instituțiilor publice, precum și o statistică a acestui personal.

Actul normativ de incidență în domeniu este *Legea nr. 514/2003 privind organizarea și exercitarea profesiei de consilier juridic, cu modificările și completările ulterioare*, dar aceasta reglementează drepturi și obligații pentru consilierii juridici, nu și pentru angajatorii acestora.

Cu privire la exercitarea profesiei de consilier juridic, potrivit art. 2 din legea menționată „*consilierul juridic poate să fie numit în funcție sau angajat în muncă, în condițiile legii*”, consilierul juridic numit în funcție având statutul funcționarului public (potrivit funcției și categoriei acesteia), iar cel angajat în muncă având statut de salariat. De aici decurge și determinarea diferită a statutului profesional al consilierului juridic, respectiv statutul funcționarului public, pentru funcționarii publici, și *Codul muncii*, pentru cei încadrați cu contract de muncă.

Actul normativ care reglementează, în prezent, regimul general al raporturilor juridice dintre funcționarii publici și autoritățile și instituțiile publice din administrația publică centrală și locală este *Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, republicată, cu modificările și completările ulterioare*. Activitatea desfășurată de consilierul juridic-funcționar public, care implică exercitarea prerogativelor de putere publică, este reglementată la art. 2 alin. (3) lit. g) din legea menționată, potrivit căreia „*reprezentarea intereselor autorității sau instituției publice în raporturile acesteia cu persoane fizice sau juridice de drept public sau privat, din țară și străinătate, în limita competențelor stabilite de conducătorul autorității sau instituției publice, precum și reprezentarea în justiție a autorității sau instituției publice în care își desfășoară activitatea*”. Consilierii juridici, potrivit prevederilor acestui act normativ, sunt funcționari publici de execuție clasa I. În ceea ce-l privește pe consilierul juridic-salariat, drepturile și obligațiile acestuia decurg din contractul pe care acesta îl încheie cu angajatorul.

2. În ceea ce privește eventualitatea limitării posibilității de a contracta servicii externe de specialitate juridică, numai la anumite domenii strict determinate sau cu privire la anumite probleme de o importanță deosebită, precizăm că în *raportul Curții de Conturi*, la care se

face referire și în *Expunerea de motive*, se invocă faptul că anumite servicii ce presupun specializare într-un anumit domeniu nu ar putea fi asigurate, totuși, de personalul de specialitate al instituțiilor publice (spre exemplu susținerea intereselor României în fața Curții de Arbitraj Internațional pentru Reglementarea Diferendelor Relative la Investiții).

Specializarea consilierilor juridici pe anumite domenii, strict determinate, trebuie să fie un deziderat greu de realizat în condițiile existenței variantei serviciilor externe de avocatură și a existenței unor salarii demotivante pentru personalul propriu.

Specializarea pe domenii (investiții, exproprieri etc.) poate fi realizată cu condiția asigurării stabilității personalului în acea funcție, pe acea specializare, așa cum se întâmplă, de exemplu, în cazul reprezentării intereselor României la CEDO, CJCE ori Curtea Internațională de la Haga. În același mod se poate imagina un serviciu în cadrul autorităților publice care să asigure reprezentarea la diferite instanțe sau curți internaționale de arbitraj.

Se poate institui principiul că angajarea serviciilor externe se poate face doar cu titlu excepțional, astfel încât activitatea curentă, care trebuie să revină potrivit fișei postului consilierilor juridici din instituții, să fie asigurată chiar de către aceștia.

3. În ceea ce privește eventualitatea limitării de a angaja servicii externe la un anumit procent din totalul cheltuielilor, menționăm faptul că, în România, întărirea corpului de consilieri juridici ai statului, atât în ceea ce privește statutul lor, cât și competența lor profesională, s-ar putea face printr-o salarizare corespunzătoare și/sau prin clarificarea și întărirea statutului lor juridic.

Așa cum am precizat anterior, consilierii juridici au în fapt două statute, respectiv statutul care derivă din calitatea lor de funcționari publici, supuși exigențelor și controlului atât ale instituției unde sunt încadrați, cât și Agenției Naționale a Funcționarilor Publici, precum și statutul de consilier juridic, similar consilierilor juridici din sfera privată. Incoerența legislativă cu privire la acest aspect vulnerabilizează profesia de consilier juridic al statului.

Fiind cei care reprezintă interesele statului, considerăm că nu poate exista identitate de statut cu consilierii juridici din sfera privată, care sunt supuși altor rigori și altor cerințe specifice agenților economici.

Deși pot continua să rămână funcționari publici, în sens larg, statutul lor trebuie particularizat la atribuțiile și rolul lor, în raport cu ceilalți funcționari publici. Sistemul de carieră ar trebui simplificat, ar trebui să existe o organizare coerentă a profesiei de consilier juridic public și, cel puțin, să existe o instituție care să-i coordoneze din punct de vedere al activității juridice specifice, chiar dacă profesional rămân în subordinea instituției angajatoare. Ar trebui instituit, expres și detaliat, *principiul autonomiei profesionale*, astfel încât să existe libertatea de apreciere asupra soluțiilor celor mai potrivite din punct de vedere juridic și cele mai puțin oneroase.

4. Având în vedere complexitatea aspectelor legate de asistența, consultanța și reprezentarea juridică a statului, Ministerul Justiției a inițiat un grup de lucru din care fac parte și reprezentanți ai Agenției Naționale a Funcționarilor Publici, Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale, Ministerului Finanțelor Publice, Ministerul Administrației și Internelor, Uniunii Consilierilor Juridici din România, care are drept scop, plecând de la raportul menționat al Curții de Conturi, analizarea situației și propunerea unor soluții legislative care să antameze toate aspectele problemei în discuție, respectiv condițiile contractării de servicii externe, modul de atribuire a contractelor, modul de negociere a clauzelor acestor contracte, controlul și verificarea de către instituția publică a modului de exercitare a contractelor și de îndeplinire a obligațiilor, precum și statutul personalului care asigură servicii juridice în cadrul instituțiilor publice.

5. În ceea ce privește companiile/societățile naționale cu capital de majoritar de stat, acestora le sunt aplicabile regulile de drept comun instituite de *Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale, republicată, cu modificările și completările ulterioare*, care, în ceea ce privește competențele de reprezentare în justiție a societății comerciale, stabilește, la art. 143², că acestea aparțin consiliului de administrație prin președintele acestuia sau, după caz, directorului general.

Astfel, interzicerea prin lege a posibilității de a contracta servicii de consultanță juridică sau de reprezentare este de natură să aducă atingere art. 135 din *Constituția României, republicată*. Pentru aceste considerente, apreciem că o soluție legislativă ar putea fi doar instituirea unei obligații în sarcina instituțiilor publice implicate (care au atribuția de gestionare a

participațiilor statului/unităților administrativ-teritoriale) de a nu acorda mandat reprezentanților statului/unităților administrativ-teritoriale în organele de conducere ale acestor societăți pentru aprobarea contractării unor asemenea servicii.

6. Cu privire la modul de redactare a textului propunerii legislative, semnalăm faptul că se poate remarca că, deși art. 1 are o dispoziție de principiu, totuși art. 2 anulează scopul art. 1, stabilind că se pot contracta servicii externe de asistență, fără a se circumstanția în niciun fel această excepție.

În baza acestui text, o instituție sau autoritate publică poate invoca oricând faptul că structura de specialitate nu poate asigura reprezentarea pentru a fundamenta oportunitatea încheierii unui contract extern de asistență juridică.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, Guvernul nu susține adoptarea acestei propuneri legislative în forma prezentată.

Cu stimă,

Emil BOC

Domnului senator **Mircea Dan GEOANĂ**
Președintele Senatului